

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ ЛИЦА В ОБЛАСТ ШУМЕН ПРЕЗ 2019 ГОДИНА

Малолетни и непълнолетни лица, водени, заведени и снети от отчет в детските педагогически стаи (ДПС) за извършени от тях противобществени прояви и престъпления

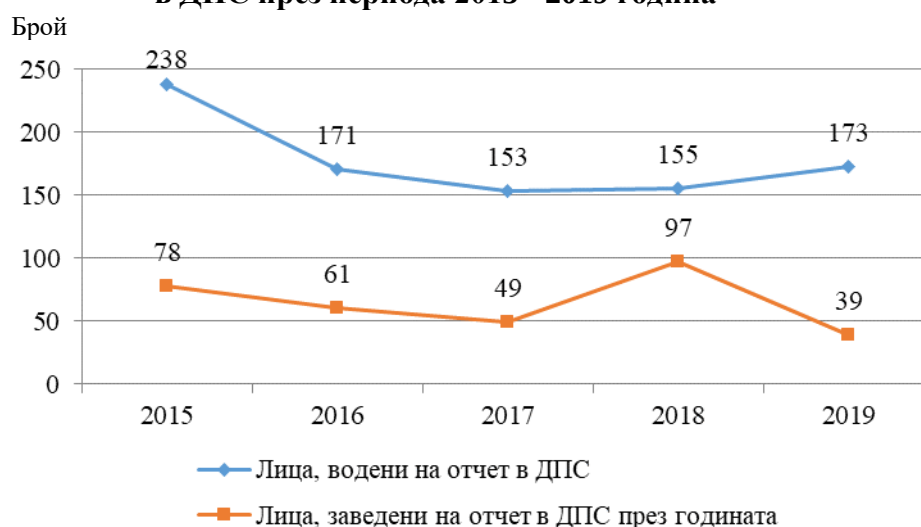
През 2019 г. в област Шумен на отчет¹ в ДПС са водени 173 малолетни и непълнолетни лица за извършени от тях противобществени прояви и престъпления. В сравнение с 2018 г. броят им се увеличава с 18 лица, или с 11.6%.

Основните характеристики на водените на отчет в ДПС от областта лица са следните:

- непълнолетни (на възраст от 14 до 17 г.) - 75.7%;
- малолетни (8 - 13 г.) - 24.3%;
- момчета - 129 (74.6%);
- момичета - 44 (25.4%);
- учащи - 164 лица (94.8%).

В област Шумен малолетните и непълнолетните лица заведени на отчет в ДПС през 2019 г. са 39, или 22.5% от всички водени на отчет лица. Момчетата са 27, а момичетата - 12.

Фиг. 1. Малолетни и непълнолетни лица, водени и заведени на отчет в ДПС през периода 2015 - 2019 година

¹ Съгласно чл. 26, ал. 1 от Правилника за детските педагогически стаи малолетните и непълнолетните се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния.

През 2019 г. 43 малолетни и непълнолетни лица, или 24.9% от водените на отчет през годината са **снети от отчет в ДПС** в областта:

- поради поправяне на поведението - 24 лица (55.8%);
- поради навършване на 18-годишна възраст - 16 лица (37.2%);
- на други основания - 3 лица (7.0%).

Противообществени прояви

В област Шумен **преминалите през ДПС за извършени противообществени прояви** през 2019 г. малолетни и непълнолетни лица са 226. От тях малолетните са 74 (32.7%), а непълнолетните - 152 (67.3%). Спрямо 2018 г., броят им се увеличава с 30 лица, или с 15.3%. От общия брой на лицата, преминали през ДПС за извършени противообществени прояви, момчетата са 153, или 67.7%, а момичетата - 73 (32.3%).

В структурата на противообществените прояви в област Шумен, най-голям е делът на преминалите през ДПС за: „бегство от дома (от вкъщи), от специализирана институция или от социална услуга от резидентен тип“ - 12.8%, следвани от „повреждане на обществена и/или частна собственост“ - 6.6% и „употреба на психоактивни вещества“ - 5.3%.

Извършени престъпления

През 2019 г. в област Шумен броят на **малолетните и непълнолетните лица, водени на отчет в ДПС за извършени престъпления** е 141, със 17 лица, или с 10.8% по-малко в сравнение с 2018 година. От тях 35 лица (24.8%) са на възраст от 8 до 13 години.

Кражбите са най-разпространените престъпления, извършвани от малолетните и непълнолетните. Извършители на кражби са 75 лица, или 53.2% от всички, преминали през ДПС за извършени престъпления. Най-висок е делът на извършителите на кражби от магазини или други търговски обекти - 24.0% (18 лица), следвани от домови кражби - 21.3% (16 лица).

В областта 28 лица на възраст от 8 до 17 години, или 19.9% от всички водени на отчет в ДПС за извършени престъпления, са регистрирани за унищожаване и повреждане на имущество, 17 лица (12.1%) - за нанесени телесни повреди.

Малолетни и непълнолетни, пострадали от престъпления

През 2019 г. в област Шумен пострадали от престъпления са 70 деца, от които 49 (70.0%) са момчета, а 21 (30.0%) - момичета. Малолетни са 41 лица (58.6%), а непълнолетни - 29 (41.4%).

През 2019 г. най-голям е броят и делът на малолетните и непълнолетните, пострадали от нанесени телесни повреди - 15 лица (21.4%) и кражби - 12 лица (17.1%).

Дейност на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните

През 2019 г. местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните в област Шумен са образували 149 възпитателни дела, от които 131 (87.9%) - по предложение на органите на прокуратурата. Броят на решените дела през годината е 142, като от тях в срок до един месец са решени 109 дела, или 76.8%. Прекратени са 8 дела. В края на 2019 г. 2 дела, или 1.3% от образуваните, са останали несвършени.

През 2019 г. местните комисии са наложили 261 възпитателни мерки в съответствие с чл. 13, ал. 1 от Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните на 204 лица на възраст от 8 до 17 години за извършените от тях 208 общественоопасни деяния.¹

Най-често налаганите възпитателни мерки са:

- „предупреждение“ - в 130 случая (49.8%);
- „поставяне под възпитателен надзор на обществен възпитател“ - в 42 случая (16.1%);
- „задължаване да участва в консултации, обучения и програми“ - в 31 случая (11.9%);
- „задължаване да се извини на пострадалия“ - в 20 случая (7.7%);
- „предупреждаване за настаняване във възпитателно училище интернат (ВУИ) с изпитателен срок до 6 месеца“ - на 19 малолетни и непълнолетни (7.3%);
- „поставяне под възпитателен надзор на родителите или на лицата, които ги заместват за полагане на засилени грижи“ - в 9 случая (3.4%);
- „задължаване на непълнолетния да извърши определена работа в полза на обществото“ - в 6 случая (2.3%).

Основните характеристики на малолетните и непълнолетните с наложени възпитателни мерки са следните:

- малолетни са 101 лица (49.5%), а непълнолетни - 103 (50.5%);
- момчетата са 166 (81.4%), а момичетата - 38 (18.6%);
- повече от половината (53.9%) от децата, на които са наложени възпитателни мерки, са с начално образование (110 лица).

През 2019 г. 128 деца са преминали през съществуващите на територията на област Шумен консултативни кабинети, а обществените възпитатели са работили с 97 лица на възраст 8 - 17 години. Организиран са 49 тематични кампании за превенция, в които са обхванати 4 142 лица.

¹ Общественоопасните деяния включват извършените от лицата противообществени прояви, престъпления и административни нарушения.

Методологични бележки

Статистическите данни за противообществените прояви на малолетните и непълнолетните лица са разработени на базата на годишни данни, получавани от местните комисии за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Обект на наблюдението е дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Единици на наблюдение са малолетните и непълнолетните, извършители на противообществени прояви и престъпления.

Противообществената проява е деяние, което е общественоопасно и противоправно или противоречи на морала и добрите нрави. На извършителите на противообществени прояви се налагат възпитателни мерки съгласно Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Детските педагогически стаи са специализирани заведения, които участват в превенцията на престъпността и противообществените прояви, извършени от малолетните и непълнолетните.

В броя на водените на отчет в детските педагогически стаи през годината се включват всички малолетни и непълнолетни, извършили престъпления и/или противообществени прояви; осъдени за престъпления от общ характер; освободени от поправителните домове (ПД), възпитателните училища интернати (ВУИ) и от социално-педагогическите интернати (СПИ). Малолетните и непълнолетните се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния.

В броя на заведените на отчет в ДПС през годината се включват всички малолетни и непълнолетни, които са били новозаведени на отчет в ДПС през годината за извършени престъпления и/или противообществени прояви; осъдени за престъпления от общ характер; освободени от ПД, ВУИ и СПИ.

В броя на преминалите през ДПС се включват всички малолетни и непълнолетни лица, които са извършили незначителни деяния, за които еднократната намеса на полицейски органи е била достатъчна и няма основания за тяхното завеждане на отчет в ДПС.

Допълнителна информация относно методологията и данните от наблюдението за дейността на местните комисии за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните е публикувана на сайта на НСИ - (<http://www.nsi.bg>), раздел „Правосъдие и престъпност“, както и в Информационна система ИНФОСТАТ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=63).